EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2023/1941,

10. mai 2023,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex) 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamust,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0142/2023),

A. arvestades, et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (edaspidi „amet“) tulude ja kulude aruande ([1]) kohaselt oli ameti eelarveaasta 2021 lõplik eelarve 535 245 042 eurot, mis tähendab 2020. aastaga võrreldes 46,87 % suurust kasvu; arvestades, et ameti eelarve koosneb peamiselt liidu eelarvest eraldatud vahenditest;

B. arvestades, et kõik liidu organid, asutused ja ametid peaksid olema läbipaistvad ning kandma liidu kodanike ees neile eraldatud raha kasutamise eest täit vastutust;

C. arvestades, et kontrollikoda märkis oma aruandes ameti eelarveaasta 2021 raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“), et on saanud piisava kinnituse ameti raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta;

D. arvestades, et alates 2019. aasta detsembrist on amet täitnud uusi volitusi, mille raames on missioonide ja töötajate arvu suurendatud, mistõttu on vaja asjakohast eelarvet;

E. arvestades, et 2021. aastal suurenes ameti eelarve ja ametikohtade loetelu täitmine Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1896 ([2]) kohaste laiendatud volituste tõttu märkimisväärselt;

F. arvestades, et kontrollikoda jõudis oma eriaruandes nr 08/2021, milles käsitletakse ameti toetust välispiiride haldamisele, järeldusele, et ameti esmases tegevuses esineb mitmesuguseid puudusi, nimelt sellistes valdkondades nagu olukorra jälgimine, riskianalüüs, haavatavuse hindamine, ühisoperatsioonid ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonid, tagasisaatmisoperatsioonid ja ameti koolitus, samuti oli puudulik vajaduste ja mõju hindamine enne ameti kulude eksponentsiaalset suurenemist;

Eelarvehaldus ja finantsjuhtimine

1. väljendab heameelt seoses kontrollikoja järeldusega, et ameti 31. detsembril 2021. aastal lõppenud eelarveaasta raamatupidamisaruande aluseks olevad tulud ja maksed on kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed;

2. märgib, et 2021. aastal tehtud eelarveseire tulemusel oli eelarve täitmise määr 94,70 %, mis on 2020. aasta täitmismäärast 4,27 % väiksem; kutsub ametit üles olema tähelepanulikum, et vältida kulukohustuste väiksemat täitmist ja saavutada määr, mis on lähemal eesmärgile 100 %;

([1]) ELT C 141, 29.3.2022, lk 112.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu , 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (ELT L 295, 14.11.2019, lk 1).

3. peab kahetsusväärseks, et vaatamata sellele, et ameti finantsüksus on kehtestanud teatavad mehhanismid eelarve täitmise parandamiseks, oli maksete assigneeringute täitmise määr 2021. aastal vaid 50,42 %, mis on 2020. aastaga võrreldes 4,90 % madalam; võtab teadmiseks ameti selgituse, et vähenemine oli tingitud sellest, et kohapealsete toimingute eest tehakse makseid suures osas aastal N+1 ning oluliselt suurenenud kohapealsete toimingute arv põhjustas paratamatult maksete assigneeringute vähenemise 2021. aastal;

4. võtab teadmiseks ameti eelarve teise muutmise 2021. aastal seoses 14,5 miljoni euro tagasimaksmisega liidu eelarvesse; on seisukohal, et ameti põhjendus selle muutmise heakskiitmise kohta ei ole piisav; nõuab, et amet esitaks oma tulevastes aruannetes eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile üksikasjalikumad põhjendused selle kohta, miks võetakse vastu eelarvemuudatused, millega tagastatakse liidule raha;

5. on mures selle pärast, et 2020. aastast 2021. aastasse üle kantud summa (C8 vahendid) oli 159 400 000 eurot, samas kui 2021. aastast 2022. aastasse kanti üle 237 000 000 euro; leiab, et see tase on üsna kõrge; peab kahetsusväärseks, et 2021. aastal oli C8 vahendite maksete määr vaid 87 %, mis on madalam kui varasematel aastatel (2019 ja 2020); võtab siiski teadmiseks ameti tähelepaneku, et seda näitajat mõjutas pandeemia; märgib, et toetused moodustavad ligikaudu 60 % ameti kogu tegevuseelarvest ja et ameti andmetel on enamik neist seotud tavaliselt pikema perspektiiviga tegevustega; võtab lisaks teadmiseks ameti tähelepaneku, et märkimisväärsed ülekandmised on õigustatud, kuna enamik neist on seotud selliste tegevuste elutsükliga, mille lõppkuupäev on detsembris, mis muudab ülekandmise vältimatuks; mõistab ameti tähelepanekut, et ülekandmiste tühistamise ohtu leevendab asjaolu, et kõigi nende ülekandmistega peab olema seotud juriidiline kohustus, mis annab kindluse, et summad makstakse välja; tuletab siiski meelde ja jagab kontrollikoja seisukohta, et teatavatel juhtudel saab assigneeringute ülemäärast ülekandmist vältida eelarve planeerimise ja selle täitmise tsüklite parandamisega; palub ametil jätkata sellealaseid pingutusi, püüdes muu hulgas koostada täpsemaid kuluprognoose ja eelarveprognoose, ning anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile tehtud edusammudest aru;

6. väljendab muret kontrollikoja tähelepaneku pärast, mis tehti nn olulisuse rõhutamise punktina seoses 2020. aasta detsembris vastu võetud eelarvelise kulukohustuse ülekandmisega 2021. aastasse ilma juriidilise kohustuseta enne 2020. aasta lõppu; märgib, et selle küsimusega seotud maksed olid 2021. aastal 18 375 458 eurot; märgib lisaks asjaolu et amet parandas selle mittevastavuse 2021. aasta jooksul võetud hilisemate juriidiliste kohustustega;

7. võtab murega teadmiseks kontrollikoja nn olulisuse rõhutamise punktina tehtud teise tähelepaneku, mille kohaselt ei ole liiduväliste Schengeni ala riikide osamaksud ja liidu tasakaalustav osamakse õigesti arvutatud; märgib, et viimati nimetatu oli 2,6 miljoni euro võrra ülehinnatud ja esimene oli sama summa võrra alahinnatud; märgib, et see ei mõjutanud ameti 2021. aasta tulemiaruandes kajastatud tegevustulusid; kordab siiski oma tähelepanekut, et see osutab vajadusele, et komisjon annaks liidu organitele lisasuuniseid selle kohta, kuidas arvutada ELi mittekuuluvate riikide osamakseid õigesti; kutsub komisjoni üles andma viivitamata välja täiendavad suunised;

8. võtab murega teadmiseks kontrollikoja kolmanda nn olulisuse rõhutamise punktina tehtud tähelepaneku, mis käsitleb ameti peaarvepidaja avaldust selle kohta, et puudub vajalik teave uue süsteemi kinnitamiseks, mille eelarvevahendite käsutaja on kehtestanud ja mida kasutatakse raamatupidamisandmete esitamiseks ning mis näitab ameti varasid ja kohustusi ning eelarve täitmist; märgib, et komisjon kasutab sama süsteemi ja komisjoni peaarvepidaja on selle kinnitanud; nõuab tungivalt, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selles küsimuses selgitusi;

9. rõhutab, kui oluline on tugev, tulemuslik ja hästi toimiv amet, mis suudaks abistada liikmesriike liidu ühiste välispiiride haldamisel ja tagada integreeritud piirihaldus, et hallata neid piire tõhusalt ja täielikus kooskõlas põhiõigustega ning suurendada liidu tagasisaatmispoliitika tõhusust; võtab teadmiseks, et põhiõigustega seotud kohustuste täitmisel on ametil ja liikmesriikidel jagatud vastutus; rõhutab, et välispiiride tõhus ja õiglane haldamine on äärmiselt oluline Schengeni kui vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala kaitsmiseks; rõhutab, et tihe koostöö ja lepingud kolmandate riikidega sellistes valdkondades nagu tagasivõtulepingud, tehniline abi, koolitus ja tagasisaatmistegevus koos arenguabiga on olulised, et tagada ELi tõhus piirihaldus; ([3]) kutsub ametit ja liikmesriike üles arendama koostöö-, teabevahetuse ja parimate tavade vahetamise struktuure;

10. võtab teadmiseks ameti meetmed võimaliku kasutamata eelarve kaotamise suure ohu vähendamiseks, mille jaoks liikmesriigid saadavad igakuiselt seiretabeleid, milles on näidatud ajakohased tegelikud kulud; kutsub siseauditi talitust üles hindama ameti toetustega seotud kulude ja vajaduste prognoosimise mehhanismi ning Frontexi tagasisaatmisrakenduste (FAR) ja ebaseadusliku rände haldamise rakenduste (IRMA) ajakohastamise mõju tagasisaatmisoperatsioonide finantsjuhtimisele;

Tulemuslikkus

11. märgib, et 2021. aastal rakendas amet uue organisatsioonilise struktuuri, mis on suur edasiminek ameti laiendatud volituste tõhusaks käsitlemiseks; võtab teadmiseks mõju ja muutused, mida ameti ümberkorraldamine on kaasa toonud; tunnustab sellega seoses ameti tõhususe suurendamise strateegiat digitaliseerimise, automatiseerimise ning teatavates valdkondades kohaldatavate reeglite ja menetluste lihtsustamise kaudu;

12. märgib, et amet kasutas 2021. aastal põhiliste tulemusnäitajatena teatavaid meetmeid, mille ameti haldusnõukogu on vastu võtnud ja mis tulenevad ühtsest programmidokumendist 2021–2023; märgib rahuloluga, et ameti pakutavate toodete ja teenuste tajutav kvaliteet on paranenud, kuna 2021. aastal anti keskmise, kõrge või väga kõrge kvaliteedi hinnang 94,34 % toodetele ja teenustele; peab kahetsusväärseks, et mõne tulemusnäitaja puhul ei täitnud amet seatud eesmärke, näiteks seoses hilinenud maksetega või lähetusteks vajalike tehniliste seadmete kättesaadavusega;

13. märgib, et amet lähetas Euroopa piiri- ja rannikuvalve alalise korpuse esimesed ametnikud edukalt vastuvõtvatesse liikmesriikidesse ja nelja liidu lennujaama; võtab teadmiseks, et Euroopa piiri- ja rannikuvalve alalise korpuse põhitegevus oli suunatud koostöö toetamisele isikute tuvastamise ja reisidokumentide väljastamise, Frontexi tagasisaatmisrakenduse tagasipöördumisalase nõustamise ja lendude broneerimise valdkonnas; märgib lisaks, et 2021. aastal viis amet läbi 19 ühisoperatsiooni, milles osales 9 vastuvõtvat liikmesriiki, 23 osalevat liikmesriiki, 32 asutust ja 4 kolmandat riiki; võtab teadmiseks ameti piirivalve kiirreageerimisrühma reageerimise rändesurvele Leedu ja Valgevene vahelisel välismaismaapiiril ning Leetu ja liitu suunduva ebaseadusliku sisserände kontrolli all hoidmise, kuid rõhutab samal ajal nende operatsioonidega kaasnevaid põhiõigustega seotud probleeme, sealhulgas neid, mida on tuvastanud põhiõiguste ametnik; võtab teadmiseks ameti operatiivtegevuse seoses kiirreageerimisega Leedus, ühisoperatsiooniga Opal Coast La Manche'i väinas ja uue ühisoperatsiooni käivitamisega kolmandas riigis, s.o Serbias; võtab teadmiseks katseetapi käivitamise liikmesriikide kontaktametnike esmakordseks lähetamiseks; palub ametil teavitada eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni katseetapi tulemustest, kui see on lõpetatud;

14. märgib, et 2021. aastal maismaapiiridel toimunud operatiivtegevuse tulemusel teatati 3 546 vahejuhtumist, mis hõlmasid 16 304 kinnipeetud ebaseaduslikku rändajat, 6 461 ebaseaduslikku rändajat ja 368 vahistatud smugeldajat; võtab rahuloluga teadmiseks ameti pingutused, mille tulemusel saadeti õhuteed pidi tagasi 18 301 ELi mittekuuluvat kodanikku, kellest 10 193 inimest saadeti tagasi 337 tšarterlennuga 33 vastuvõtvasse riiki ja 8 108 inimest regulaarlendudega 107 vastuvõtvasse riiki; võtab teadmiseks, et 2021. aastal moodustasid vabatahtlikud tagasipöördujad 57 % kõigist tagasipöördumistest regulaarlendudega ning et amet tellis tagasisaatmisoperatsioonideks 22 lennukit; tunnustab esimese täiemahulise ameti poolt juhitava tagasisaatmisoperatsiooni edukat ettevalmistamist ja korraldamist, millega amet võtab üle korraldava liikmesriigi rolli;

([3]) Frontex Strategic Risk Analysis 2022 (Frontexi strateegiline riskianalüüs 2022)

15. märgib, et 2021. aasta aprillis allkirjastati tõsiste vahejuhtumite teatamismehhanismi muudetud standardne töökord, mille eesmärk oli määrata kindlaks põhiõiguste ametniku roll ja pädevus; märgib lisaks, et tõsiste vahejuhtumite teatamismehhanismi standardse töökorra vajalik täiendav läbivaatamine lükati edasi, ning väljendab heameelt selle üle, et tõsiste vahejuhtumite teatamismehhanismi viimistletakse praegu koostöös põhiõiguste ametnikuga ja konsulteerides ameti põhiõiguste nõuandefoorumiga; tuletab meelde, et see oli üks seitsmest ametile esitatud tingimusest seoses eelarve täitmisele heakskiidu andmisega varasematel aastatel; palub ametil teavitada eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni tõsiste vahejuhtumite teatamismehhanismi standardse töökorra täiendava läbivaatamise lõpuleviimisest;

16. rõhutab, et iga tegevusplaan peaks sisaldama läbipaistvat aruandlusmehhanismi, millega tagatakse, et igast operatiivpiirkonnas toimunud intsidendist teatatakse ja võetakse nõuetekohaselt järelmeetmeid; rõhutab, et seda aruandlusmehhanismi tuleks kohaldada olenemata sellest, kuidas neid vahendeid rahastatakse, tagamaks, et amet ja eelkõige põhiõiguste ametnik saaksid jälgida kogu tegevuspiirkonda ja uurida kõiki vahejuhtumite aruandeid või muid nõuetele mittevastavuse märke;

17. väljendab heameelt ameti 25. jaanuari 2022. aasta otsuse üle, millega täpsustatakse määruse (EL) 2019/1896 artikli 46 rakendamise standardset töökorda, mis on koostatud kooskõlas liikmesriikide ja Schengeni lepinguga ühinenud riikide, põhiõiguste ametniku ja Frontexi põhiõiguste nõuandefoorumi märkuste ja tähelepanekutega;

18. väljendab heameelt tagasisaatmisjuhtumite IT-süsteemide rakendamise üle, mis põhinevad Itaalias, Belgias ja Soomes kasutatava tagasisaatmisjuhtumite haldamise süsteemi (RECAMAS) mudelil; kordab ameti haldusnõukogu soovitust ametile teha koostööd ka teiste liikmesriikidega ja täita vajalikud eeltingimused selle eeskuju järgimiseks;

19. märgib, et vahejuhtumitest teatamiste arv on märkimisväärselt suurenenud: 2020. aastal oli neid ainult 10, 2021. aastal aga 62, millest 53 olid hõlmatud hiljuti muudetud standardse töökorraga; peab kahetsusväärseks, et kõige rohkem teateid tuli Leedu ja Kreeka kohta; väljendab heameelt asjaolu üle, et on kehtestatud uus kord, mille kohaselt kõikidest jõu kasutamisega seotud vahejuhtumitest teatatakse kord kuus põhiõiguste ametnikule, kes on kohustunud seda korda igal aastal hindama; kutsub ametit üles andma eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru selle hinnangu tulemustest; tunnustab asjaolu, et põhiõiguste vaatlejad alustasid integreerumist tegevusraamistikku ja viibisid lähetuses üle 200 päeva, külastades 10 riiki ja osaledes 15 tagasisaatmismissioonil;

20. märgib, et põhiõiguste ametnik sai ameti kaebuste lahendamise mehhanismi raames 2021. aastal 27 kaebust ja vaatas need läbi, kusjuures kuus kaebust loeti lubatavaks; väljendab sügavat muret selle pärast, et lubatavad kaebused on seotud põhiõiguste väidetavate rikkumistega;

21. tuletab meelde, et Euroopa Liidu Kohus leidis oma 30. juuni 2022. aasta otsuses, et Leedu õigusaktid, mis võimaldavad keelduda rahvusvahelisest kaitsest ja pidada taotlejaid automaatselt kinni üksnes põhjusel, et nad on piiri ebaseaduslikult ületanud, on liidu õigusega vastuolus; märgib, et 2022. aasta juuli seisuga ei osalenud amet enam Leedu patrull- ja vaatlustegevuses ega toetanud seda; märgib siiski, et amet jätkas oma tegevust Leedus ning ametnikud töötasid piirikontrolli valdkonnas, isegi pärast Euroopa Liidu Kohtu otsust; tuletab lisaks meelde muu hulgas Euroopa Nõukogu väljendatud muret humanitaarolukorra ja väidetava humanitaarõiguste rikkumise pärast Läti-Valgevene piiril, mis oli põhjustatud rändajate ärakasutamisest Valgevene režiimi poolt; kutsub ametit üles kontrollima, et ta ei osale tegevuses, mis on seotud Leedu õigusaktidega, mille Euroopa Liidu Kohus on tunnistanud liidu õigusega vastuolus olevaks, ning hoiduma osalemast operatsioonides, mis on liidu õigusega vastuolus;

22. võtab teadmiseks Kreekas kaitset taotlenud ohvrite nimel Euroopa Liidu Kohtus ameti vastu algatatud kohtumenetlused; märgib, et Euroopa Liidu Kohtul paluti kindlaks teha, kas amet jättis tegutsemata määruse (EL) 2019/1896 artikli 46 lõike 4 alusel, kui hoidus tegemast otsust lõpetada kogu või osa oma tegevuse rahastamine Egeuse mere piirkonnas, peatada see tegevus või lõpetada see täielikult või osaliselt; kutsub ametit üles esitama selle kohta Parlamendile kõik asjakohased dokumendid, sealhulgas põhiõiguste ametniku 1. septembri 2022. aasta arvamuse, 2021. ja 2022. aasta tõsiste vahejuhtumite aruanded, samuti teabe ameti kultuurivahendaja juhtumi uurimise kohta, kes sunniti koos vähemalt 130 kolmanda riigi kodanikuga lahkuma üle piiri Türgisse, nagu 2021. aasta novembris haldusnõukogule teatati; märgib, et pärast põhiõiguste ametniku arvamusi ja soovitusi olukorra hindamise kohta Kreekas tegid endine tegevdirektori kohusetäitja ja põhiõiguste ametnik koostööd Kreeka ametiasutustega, et kehtestada Kreekas läbiviidavas operatiivtegevuses kaitsemeetmed põhiõiguste raamistiku rakendamiseks; täheldab, et kõnealuste arutelude tulemusena koostasid Kreeka ametiasutused kaitsemeetmete rakendamise rakenduskava, mida põhiõiguste ametnik ja haldusnõukogu pidasid heaks saavutuseks; rõhutab asjaolu, et põhiõiguste ametnik tunnustab menetluslikke jõupingutusi, ning märgib, et põhiõiguste ametnik soovitas ametil lõpetada tegevus Kreekas kooskõlas määruse (EL) 2019/1896 artikliga 46;

23. võtab teadmiseks ameti koostöö Euroopa Kalanduskontrolli Ameti ja Euroopa Meresõiduohutuse Ametiga, et koordineerida ja jagada ressursse sellistes valdkondades nagu teabe jagamine, seire- ja kommunikatsiooniteenused, suutlikkuse suurendamine, riskianalüüs ja eelkõige suutlikkuse jagamine; märgib lisaks, et sellist koostööd reguleerib kolme ameti allkirjastatud kolmepoolne töökokkulepe, mida ajakohastati 2021. aastal määramata ajaks; väljendab heameelt selle üle, et seda rakendatakse näiteks operatsioonide kaudu, millega reageeritakse rannikuvalvega seotud küsimustele konkreetses merepiirkonnas, ja ameti pakutavate valveõhusõidukite teenuste kaudu; palub ametil täiendavalt uurida võimalusi koordineerida ja jagada ressursse ka teiste ametitega, eelkõige justiits- ja siseküsimuste asutustega, hoolimata võimalikest erinevustest operatiivtegevuses;

24. märgib, et amet on pikendanud rohkem kui aasta võrra 2022. aasta keskpaigast 2023. aasta kolmandasse ja neljandasse kvartalisse kontrollikoja eriaruande nr 8/2021 teabevahetusraamistiku ja Euroopa olukorrapildi parandamist käsitleva 1. soovituse (tähtaeg: 2021. aasta lõpp) rakendamise tähtaega; palub ametil tegeleda selle küsimusega esmajärjekorras;

Personalipoliitika

25. märgib, et 31. detsembri 2021. aasta seisuga oli ametikohtade loetelus olevatest kohtadest täidetud 82 %, kusjuures liidu eelarves kinnitatud 1 050 ajutisest teenistujast oli ametisse nimetatud 861; märgib, et lisaks töötas ameti heaks 506 lepingulist töötajat ja 187 lähetatud riiklikku eksperti (2021. aastal töötas ameti heaks 730 lepingulist töötajat ja 220 lähetatud riiklikku eksperti); väljendab heameelt selle üle, et ameti ametikohtade täituvuse määr suurenes 2020. aastaga võrreldes ligikaudu 15 %, kusjuures tööle võeti 432 uut töötajat, kuid kokku suurenes ametikohtade arv 320 võrra 1234-lt 2020. aastal 1554-le 2021. aastal; märgib, et ameti praegune töökohtade täituvuse määr on 79 %, mis on alates määruse (EL) 2019/1896 jõustumisest kõrgeim töökohtade täituvuse määr; märgib lisaks, et Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS) kesküksuse osakonda kaasati 44 ETIASe liiget; peab kahetsusväärseks, et 2021. aastal ametiväline tööjõu voolavus peaaegu kahekordistus – 2,8 %-lt 2020. aastal 4,4 %-le 2021. aastal; võtab teadmiseks, et amet on teinud värbamise valdkonnas viivitustest hoolimata pidevalt pingutusi ja väga olulisi edusamme; tunnistab, et õigeaegne värbamine ja geograafilise tasakaalu saavutamine on endiselt keeruline peamiselt Poola madala koefitsiendimäära tõttu; märgib lisaks, et Poola madal koefitsiendimäär on ameti jaoks pikaajaline probleem, mida on viimastel kuudel süvendanud rekordiline inflatsioon riigis, mis jõudis 2022. aasta detsembris 16,6 %-ni;

26. võtab teadmiseks ameti 2021. aasta soolise jaotuse, milles kõrgema juhtkonna tasandil oli 15 meest (68,18 %) ja 7 naist (31,82 %), haldusnõukogus 55 meest (83,3 %) ja 11 naist (16,7 %) ning ameti töötajate hulgas kokku 1 116 meest (71,8 %) ja 438 naist (28,2 %); tunnistab, et haldusnõukogu soolise tasakaalu tagamise kohustus lasub liikmesriikidel; peab äärmiselt kahetsusväärseks, et vaatamata parlamendi varasematele üleskutsetele ametile ja liikmesriikidele ei olnud pingutused soolise tasakaalu parandamiseks ameti juhtkonnas ja töötajate hulgas piisavad; nõuab tungivalt, et amet ja liikmesriigid tegeleksid selle küsimusega ning võtaksid soolist tasakaalu uute töötajate värbamisel ning eespool nimetatud ametikohtadele ja ametisse nimetamisel arvesse;

27. võtab rahuloluga teadmiseks põhiõiguste ametniku ametisse nimetamise 2021. aasta juunis; tuletab siiski meelde, et Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) leidis, et põhiõiguste ametnikku ei määratud juhtumikäsitlejaks teadete puhul tõsiste juhtumite kohta, mis puudutavad põhiõiguste väidetavaid rikkumisi; märgib lisaks, et amet on jõudnud lähemale oma laiendatud volituste täielikule rakendamisele, sest 2022. aastal oli ametis kokku 46 põhiõiguste vaatlejat, 2021. aastal olid neid aga vaid 20; märgib, et enamik põhiõiguste vaatlejaid on ametisse nimetatud AD tasandil; peab siiski kahetsusväärseks, et põhiõiguste vaatlejate hulgas on erinevused, kuna 15 neist on ikka veel AST ametikohtadel, ülejäänud 31 aga AD tasandil; tuletab meelde Euroopa Parlamendi ja komisjoni pikaajalist nõudmist, et AD tasandil oleks vähemalt 40 põhiõiguste vaatlejat; rõhutab, et määrusega (EL) 2019/1896 on ette nähtud raamistik, mille alusel ameti laienedes veelgi suurendada põhiõiguste vaatlejate arvu, kusjuures esialgsed 40 põhiõiguste vaatlejat on alam-, aga mitte ülemmäär; nõuab tungivalt, et komisjon ja amet muudaksid ameti ametikohtade loetelu, et võtta kõik põhiõiguste vaatlejad tööle AD tasandil; kutsub ametit üles jätkama põhiõiguste vaatlejate värbamist üksnes AD tasandil; peab lisaks kahetsusväärseks, et määruse (EL) 2019/1896 artikli 110 lõike 6 nõude täitmine, millega nähti ette, et 2020. aasta detsembriks võetakse tööle vähemalt 40 põhiõiguste vaatlejat, on peaaegu kaks aastat edasi lükkunud; tuletab meelde endise tegevdirektori negatiivset rolli seoses korduvate viivitustega selles protsessis ning väljendab heameelt endise ajutise juhtkonna pingutuste üle selle nõude täitmisel;

28. väljendab heameelt ameti kehtestatud ulatuslike ahistamisvastaste meetmete ja poliitika üle; võtab rahuloluga teadmiseks, et 2021. aastal võeti vastu Frontexi usaldusnõunike menetlusjuhend, milles kirjeldatakse ameti ahistamisvastase poliitika praktilist kohaldamist; tunnustab otsustavat rolli, mida etendavad usaldusnõunikud ameti töötajate väärikuse kaitsmisel ning psühholoogilise ja seksuaalse ahistamise ennetamisel; rõhutab samal ajal, kui oluline on organisatsiooniline kultuur, mis viib sellist poliitikat ellu, kuna menetluskäsiraamatu vastuvõtmise ajal esines ameti peamiste isikute seas jätkuvalt tõsiseid üleastumisi, sealhulgas seoses ahistamisega; võtab teadmiseks, et neid on käsitletud OLAFi juurdluse järelduste järelmeetmetes; väljendab sellega seoses heameelt ameti pühendumuse üle struktuurilistele ümberkorraldustele ja konkreetselt usaldusnõunike võrgustiku laiendamisele; kutsub ameti juhtkonda veel kord üles korraldama seksuaalse ahistamise vastaste meetmete rakendamise kohta põhjaliku uurimise, tegema kõigi asjaomaste asutustega täielikku koostööd, andma eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile tulemustest aru ja esitama üksikasjaliku tegevuskava koos meetmetega, millega tagatakse seksuaalse ahistamise suhtes täisleppimatus kogu ameti tegevuses;

29. võtab ameti poolt Euroopa Parlamendi kirjalikele küsimustele antud vastuste põhjal teadmiseks, et 2021. aastal teatati ameti pädevatele üksustele kokku 10 ahistamisjuhtumist; märgib lisaks, et 2021. aastal algatatud seitsmest ametlikust menetlusest viidi lõpule neli juhtumit; kutsub ametit üles iga pooleliolevat juhtumit hoolikalt hindama, võttes psühholoogilise, seksuaalse või muud liiki ahistamise suhtes täisleppimatuse hoiaku, ning võtma niisuguse väärkäitumise eest vastutavad isikud kiiresti vastutusele; palub ka, et amet teavitaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni sellest, milliseid tulemusi annab taasavatud uurimine 2020. aastal traagiliselt hukkunud töötaja asjus;

30. võtab teadmiseks ameti tähelepanu ja ennetava tegutsemise seoses tööohutuse ja töötervishoiu poliitika ja menetlustega; väljendab sellega seoses heameelt töötervishoiu ja tööohutuse ametisisese töörühma loomise üle, et tagada tõhus sisemine koordineerimine, konsulteerimine ja prioriteetide kindlaksmääramine; palub, et amet teavitaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni tööohutuse ja töötervishoiu raamistikus rakendatavate tegevuste ja meetmete loetelust ning nende rakendamisest; võtab teadmiseks ameti praegused meetmed, mis hõlmavad paindlikku tööaega ja spordiga seotud tegevuse hüvitamist, mille eesmärk on parandada töötajate tööheaolu ning töö- ja eraelu tasakaalu; kutsub ametit üles võtma selles valdkonnas rohkem meetmeid, võttes eeskuju ka teistest liidu institutsioonidest ja organitest;

Hanked

31. märgib, et amet algatas 2021. aastal 36 avatud hankemenetlust, mille tulemusel allkirjastati 18 lepingut koguväärtusega 218 400 000 eurot, kusjuures 18 menetlust koguväärtusega 241 000 000 eurot on veel pooleli; märgib lisaks, et amet algatas 29 väikese ja keskmise maksumusega menetlust (läbiräägitud kolme ja viie kandidaadiga) koguväärtusega 12 000 000 eurot, kusjuures 29 menetlusest 25 puhul allkirjastati 2021. aastal lepingud koguväärtusega 11 800 000 eurot ning neli menetlust koguväärtusega 300 000 eurot on veel pooleli; märgib lisaks, et 2021. aastal tegeles amet 203 väga väikese maksumusega menetlusega (läbiräägitud ühe kandidaadiga), mille koguväärtus oli 2 500 000 eurot; märgib ka, et 2021. aastal korraldati 991 kehtivate raamlepingute kohast menetlust koguväärtusega 194 600 000 eurot, mille tulemusel allkirjastati 900 erilepingut või tellimusvormi koguväärtusega 172 200 000 eurot, kusjuures 91 menetlust nendest koguväärtuses 22 300 000 eurot on veel pooleli;

32. tunnustab ameti pingutusi tagada 2021. aastal strateegiliselt olulised lepingud sellistes valdkondades nagu seireõhusõidukite tugi, isikukaitsevahendite ja hügieenitarvete tarnimine, nelikveoga maastikusõidukite tarnimine, teenistusrelvade tarnimine, satelliitfotode pakkumine, kaarditootmisteenuste osutamine, meteoroloogilise ja okeanograafilise teabe teenuste osutamine ning droonide ja kasuliku laadungi ostmine; väljendab heameelt ameti hoolikuse üle hankekoolituse kava koostamisel ja rakendamisel;

33. kordab oma suurt muret 2022. aasta augustis meedias ilmunud teadete pärast, mille kohaselt kasutas amet töövõtjat, kes väidetavalt kasutas ära kultuurivahendajaid, pakkudes neile töötingimusi, mis on Euroopa palga- ja töötingimuste standarditega vastuolus; võtab teadmiseks kultuurivahendajate poolt selle kohta esitatud petitsiooni ning kaebuse, mille nad esitasid Euroopa Ombudsmanile; võtab teadmiseks ameti vastused meediale, et pärast petitsiooni saamist võttis amet ühendust töövõtjaga, et tuletada neile meelde nende kohustusi; taunib asjaolu, et ameti poolt Euroopa Parlamendile esitatud teabest ei olnud võimalik leida teavet lepingu täitmise ja töötajate töötingimuste järgimise kohta;

34. võtab murega teadmiseks kontrollikoja tähelepanekud hangete kohta; märgib eelkõige, et amet käivitas reisiteenuste osutamise raamlepingu sõlmimiseks hankemenetluse, milles nõuded pakkujate finants-, tehnilise ja kutsealase suutlikkuse kohta olid seatud väga madalale; märgib, et lepingu hinnanguline maksumus, millele amet oma hinnangus tugines, oli 15 000 000 eurot, samas kui lepingu aluseks olnud maksumus kattis kavandatud lähetuskulud, mis olid hinnanguliselt ligikaudu 240 000 000 eurot; kordab kontrollikoja järeldust, et käesoleval juhul võttis amet endale mitmesuguseid riske, näiteks see, et lepingujärgseid teenuseid ei suudeta minimaalselt vajaliku kvaliteediga ja õigel ajal osutada, ning oht, et lepingut ei täideta nõuetekohaselt; peab kahetsusväärseks, et lepingu tagajärjel esines tõsiseid häireid ameti talitluspidevuses; peab tervitatavaks asjaolu, et pärast kontrollimist lõpetati leping viivitamata; rõhutab, et leebeid nõudeid pakkujate hindamisel või eksitavatel andmetel põhinevaid hindamisi tuleb vältida;

35. võtab teadmiseks ametilt saadud teabe, et ta on parandanud iga-aastase hankekava kavandamist ja järelevalvet; palub siseauditi talitusel lisada see kava oma tulevastesse audititesse;

Huvide konfliktide ennetamine ja haldamine ning läbipaistvus

36. väljendab heameelt selle üle, et parlamendi nõudmised avaldada ameti haldusnõukogu ja juhatuse liikmete elulookirjeldused ja huvide deklaratsioonid ameti veebisaidil on edukalt täidetud;

37. võtab teadmiseks, et ameti tegevuse läbipaistvuse suurendamiseks on astutud täiendavaid samme; väljendab heameelt ameti tegevdirektori otsuse üle luua vastavalt määruse (EL) 2019/1896 artiklile 118 läbipaistvusregister; võtab teadmiseks vastuse eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile, milles antakse teavet kontaktide ja koosolekute kohta, mis registreeriti ja dokumenteeriti ameti läbipaistvusregistris 2021. aastal; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selle vahendi kasutuselevõtust ja kasutamisest regulaarselt aru;

38. tuletab meelde Euroopa Ombudsmani omaalgatusliku uurimise põhjal tehtud otsust põhiõigustega seotud kohustuste kohta; tuletab ka meelde, et ametil on kohustus tagada ennetav läbipaistvus, nagu on sätestatud määruse (EL) 2019/1896 artikli 114 lõikes 2; kutsub ametit üles rakendama kõiki Euroopa Ombudsmani soovitusi; kordab oma soovitust, et amet töötaks välja ja rakendaks uue käitumisjuhendi, millega tagataks täielik läbipaistvus ja hea juhtimine, ning hoiaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni selles valdkonnas tehtud edusammudega kursis;

39. rõhutab, et Euroopa Ombudsman tuvastas oma 15. detsembri 2022. aasta otsuses juhtumite 1261/2020 ja 1361/2020 kohta ameti haldusomavoli seoses tema hiljutise tavaga dokumentidele juurdepääsu võimaldamisel;

40. tunnustab ameti 27. juuni 2022. aasta märgukirja ameti juhtkonna poolt üleminekuperioodil võetud meetmete kohta, eelkõige ameti pingutuste kohta tugevdada organisatsioonis hea valitsemistava ja aruandekohustuse jaoks vajalikke menetlusi, suurendades läbipaistvust, ennetavat teabevahetust ning sise- ja välissidusrühmade kaasamist; väljendab heameelt ameti algatuse üle koostada operatiivülevaade, mis teavitaks üldsust kõikehõlmavalt tema operatiivtegevusest; väljendab lisaks heameelt ameti võetud kohustuse üle avaldada oma veebisaidil põhiõiguste ametniku ja nõuandefoorumi poolt haldusnõukogule esitatud soovitused; väljendab heameelt asjaolu üle, et amet on lõpuks suurendanud oma tööstuspäevade läbipaistvust, avaldades ameti veebisaidil järelaruanded, mis sisaldavad teavet tööstuspäevadel osalevate ettevõtete ja nende ettekannete kohta;

41. märgib, et ameti meetmete ja suuniste kohaldamine rikkumisest teatamise kohta on andnud tulemusi; võtab teadmiseks, et 2021. aastal teatasid töötajad ühest pettusejuhtumist ja kahest väidetavast ahistamisjuhtumist; märgib lisaks, et kolmest juhtumist üks on lõpetatud ja ülejäänud kaks juhtumit on käimas teabekogumise tasandil; palub ametil tagada, et vastutavad isikud võetakse vastutusele, ning teavitada eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni nende kolme juhtumi tulemustest ja edasistest meetmetest;

42. kordab, et ameti pädevuse ja talle eraldatud ressursside kasvuga peab kaasnema vastav läbipaistvuse ja aruandekohustuse suurenemine, samuti põhiõiguste täielik austamine ja kaitse; väljendab sellega seoses heameelt, et amet kasutab läbipaistvusregistrit, ning märgib, et nii haldusnõukogu kui ka juhatus on seadnud prioriteediks pingutused, mille eesmärk on veelgi tõhustada ametiteülest usaldusväärsust ja aruandekohustust; märgib sellega seoses rahuloluga, et 2022. aastal loodi siseauditi üksus ja võeti vastu siseauditi harta; väljendab veel kord nördimust ameti tegevuse üle seoses vastutuse, läbipaistvuse ja põhiõiguste austamisega eelmise tegevdirektori juhtimisel, kes tegutses tegevdirektorina kogu 2021. aasta jooksul ja lahkus ametist alles 29. aprillil 2022; väljendab heameelt ajutise juhtkonna väljendatud pühendumuse üle nende küsimustega täielikult tegeleda; rõhutab, et selline aruandluskohustus ja läbipaistvus ning põhiõiguste järgimine on olulised ameti vastava eelarveaasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise hindamisel;

Sisekontroll

43. võtab teadmiseks ameti hinnangu, et sisekontrollisüsteem oli 2021. aastal osaliselt mõjus; kordab haldusnõukogu muret, et 17 hinnatud valdkonnast ainult kahes ei tuvastatud puudusi; väljendab lisaks muret selle pärast, et on tuvastatud suuri puudusi seoses 5. valdkonnaga (üksikisikud vastutavad eesmärkide saavutamisega seotud sisekontrollikohustuste eest) ja 10. valdkonnaga (valib ja arendab kontrollitegevusi, mis aitavad vähendada eesmärkide saavutamist ohustavaid riske vastuvõetava tasemeni); väljendab heameelt ameti 15 parandusmeetme üle, mille eesmärk on tugevdada kontrollimeetmeid valdkondades, kus kontrollis on tuvastatud puudusi; märgib, et nendest mettmetest nelja tuleb pidevalt täiustada ja et veel neli meedet on pooleli; kutsub ametit üles teavitama eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni tehtud edusammudest;

44. väljendab muret selle pärast, et amet registreeris lepingute ja eelkõige toetuste haldamise valdkonnas arvukalt rikkumisi; peab kahetsusväärseks, et kõrvalekallete arv (erandid ja nõuetele mittevastavad juhtumid) ja nendega seotud summad suurenesid märkimisväärselt 106-lt 2020. aastal 159-le 2021. aastal ja 10,2 miljonilt eurolt 2020. aastal 21,3 miljonile eurole 2021. aastal; märgib murega, et 2021. aastal moodustas toetuste haldamise valdkond sellest summast 72 %; märgib lisaks, et 2021. aastal registreeriti 8 kõrvalekaldumist summas üle 1 miljoni euro;

45. peab kahetsusväärseks, et siseauditi talituse 12 soovituse rakendamisel, mis käsitlevad lepingute haldamist, IT-juhtimist ja projektijuhtimist, personalijuhtimist ning kavandamist ja jaotamist, esineb viivitusi; kutsub ametit üles need puudused võimalikult kiiresti ja vajaduse korral komisjoni abiga kõrvaldama ning teavitama eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni selles küsimuses saavutatud edusammudest;

46. tuletab meelde kontrollikoja soovitust, et amet peaks vastu võtma tundliku ametikoha poliitika ja seda rakendama; võtab teadmiseks ameti aruande selle kohta, et sellise poliitika kavandi viimistlemine on pooleli; palub ametil sellekohast soovitust kiiremas korras rakendada;

47. võtab teadmiseks kontrollikoja tähelepanekud ameti sisekontrolli puuduste kohta värbamismenetluste ja hankemenetluste valdkonnas ning volituste delegeerimise kohta volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutajatele; võtab lisaks teadmiseks ameti vastused kontrollikoja leidudele ja juba rakendatud meetmed; väljendab heameelt selle üle, et amet võttis 2022. aasta jaanuaris vastu selgemad juhised valikukomisjoni liikmetele, et tagada järjepidevam hindamine ja ühtlustatud menetlused; palub siseauditi talitusel lisada oma tulevastesse audititesse ameti ajakohastatud värbamismenetlused;

48. väljendab heameelt asjaolu üle, et on võetud meetmeid ülekandmise korra parandamiseks, et vältida reeglitevastaseid ülekandmisi; väljendab ka heameelt kokkuleppe üle kaasata ameti finantstalitused ülekandmise protsessi, volitatud eelarvevahendite käsutajatele pakutava koolituse kavandatud parandamise ning ameti siseauditi üksuse loomise üle;

Digiüleminek ja rohepööre

49. tunnustab ameti eesmärki integreerida kestlikkus veelgi enam oma operatiiv-, analüütilisse, teadus- ja haldustegevusse; võtab teadmiseks positiivse hinnangu ameti kogemustele keskkonnahoidlike riigihangete valdkonnas pärast seda, kui selles valdkonnas võeti kasutusele suunised; peab kiiduväärseks asjaolu, et vastavalt eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni julgustusele otsustas amet jagada teiste ametitega häid tavasid ja saadud kogemusi; väljendab lisaks heameelt keskkonnahoidlike hangete alase teadlikkuse suurendamise üle; märgib, et ameti üksusi julgustatakse riigihangetes pidevalt kasutama keskkonnahoidlikke kriteeriume ja lahendusi;

50. märgib, et 2021. aastal oli amet eesistujaks justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste võrgustikus, mis koosneb üheksast liidu ametist; väljendab heameelt ameti otsuse üle uurida justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste vahelist koostööd seminaride ja koolituste kaudu kliimamuutuste, keskkonnakuritegude, ettevõtete CO_2-neutraalsuse ja rohelise kokkuleppe poliitika valdkonnas; märgib rahuloluga, et justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste võrgustik kohustus võtma mitmeid meetmeid keskkonna toetamiseks ja keskkonnakuritegude vastu võitlemiseks; tunnustab asjaolu, et justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste võrgustik kirjutas alla ühisavaldusele ELi rohelise kokkuleppe kohta, millega kohustutakse järgima selle raamistikuga seotud Euroopa poliitilisi eesmärke ning toetatakse liitu ja liikmesriike nende rakendamisel;

51. väljendab heameelt ameti mitmesuguste meetmete üle, mille eesmärk on vähendada oma tegevuse keskkonnamõju, sealhulgas paberivaba dokumendiringluse, finantstehingute paberivaba töövoo, koolituste e-õppe vahendite ja kaugkoosolekute digilahenduste kaudu; mõistab, et CO_2-neutraalsuse poole liikumisel on ameti eesmärk koguda andmeid, mis näitavad CO_2 jalajälge ja tarbimist inimese kohta; märgib lisaks, et amet algatas uuringu „Roheline kokkulepe ning Euroopa piiri- ja rannikuvalve“, et integreerida keskkonnasäästlikkus kõikidesse ameti protsessidesse, poliitikavaldkondadesse ja operatsioonidesse; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selle uuringu tulemuste ja järelmeetmete kohta aru;

52. väljendab heameelt ameti otsuse üle võtta vastu küberturvalisuse strateegia, milles käsitletakse meetmeid, mida tuleb võtta, et suurendada vastupanuvõimet küberturvalisuse ohtudele ja kaitsta ameti digitaalseid dokumente; peab tervitatavaks ka selles valdkonnas 2021. aastal rakendatud kõige olulisemaid meetmeid, sealhulgas tõhustatud turbeseirevõimet, IKT nõrkuste haldamise suutlikkust ning lõpp-punkti tuvastamise ja reageerimise tehnoloogiat; märgib, et amet on võtnud vastu Frontexi julgeolekueeskirjad, Frontexi teabehaldusraamistiku ja IKT strateegia aastateks 2022–2027; märgib lisaks, et amet kavatseb küberturvalisuse operatsioonide jaoks kasutusele võtta ööpäevaringse infoturbekeskuse;

53. märgib, et ameti tõhususe suurendamise strateegia on tihedalt seotud eri IT-vahendite rakendamisega; väljendab heameelt EU-RESTRICTED EUROSURi võrgustiku ülesehituse ajakohastamise, ameti töötajatele pakutava laiendatud digitaalse toe ja digitaalse profiiliga alalise korpuse kasutuselevõtu üle, et saada kogemusi väljaspool tegevuskohta pakutava toe pakkumise kohta operatiivpiirkondades; kutsub üles integreerima SYSPERi täielikult ameti inimressursside haldamisse;

54. tunnustab ameti pingutusi ja edusamme tagasisaatmisega seotud digitaliseerimise valdkonnas, eelkõige tagasisaatmisjuhtumite haldamise süsteemi (RECAMAS) etalonmudeli ajakohastamist, tagasisaatmisrakenduse (FAR) ja tagasisaatmisrakenduse tellimuslendude süsteemi (FAR Charter flights) uusi versioone ning jätkuvat statistiliste andmete kogumist ebaseadusliku rände haldamise rakenduse (IRMA) süsteemi kaudu;

Talitluspidevus COVID-19 kriisi ajal

55. väljendab heameelt ameti talitluspidevuse kava vastuvõtmise üle; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile talitluspidevuse kava täitmisest aru;

56. tunnustab ameti jätkuvaid pingutusi kohaneda muutuvate tingimustega pandeemia kolmanda ja neljanda laine kontekstis, sealhulgas selliste ajakohastatud ametisiseste tavade kaudu nagu paberivabad töövood, veebipõhised load ja virtuaalsed kohtumised; tunnistab pandeemia puhkemise järel loodud kriisiüksuse keskset rolli juhtkonna toetamisel otsuste tegemisel, et tagada talitluspidevus, minimeerida häireid ameti tegevuses ja tagada ohutu töökeskkond;

57. väljendab heameelt seoses asjaoluga, et amet on koostanud suunised tervise ja ohutuse kohta tagasisaatmisoperatsioonides pandeemiate või haiguspuhangute ajal, eesmärgiga tagada tagasisaatmisoperatsioonide ohutu jätkumine sellistes olukordades;

Muud märkused

58. võtab teadmiseks ameti võetud kohustuse määratleda ja rakendada põhiõiguste järgimist oma tegevuses, võttes 2021. aastal vastu põhiõiguste strateegia ja põhiõiguste tegevuskava (FRAP); väljendab heameelt ameti võetud kohustuse üle jälgida põhiõiguste tegevuskava rakendamist; palub ametil teavitada eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni põhiõiguste tegevuskava rakendamise edusammudest; rõhutab, et põhiõiguste strateegia edu sõltub selle ning OLAFi aruande järelduste rakendamisest, mis puudutavad ka 2021. aastat; märgib selles küsimuses, et a) põhiõiguste ametnikul ei olnud võimalik pääseda juurde operatiivteabele, mis on vastuolus määruse (EL) 2019/1896 sätetega, ning b) ameti eelmine juhtkond eiras oma tööd tegevaid ja põhiõigustega seotud vahejuhtumitest teatavaid töötajaid; väljendab heameelt, et nüüdseks on põhiõiguste ametnik kaasatud ja temaga konsulteeritakse kõigis asjakohastes küsimustes ning et ta kohtub korrapäraselt juhtkonna ja nõuandefoorumiga; võtab teadmiseks põhiõiguste kontaktpunktide võrgustiku loomise kõigis ameti üksustes, et arendada põhiõiguste alaseid teadmisi kõigis tegevusvaldkondades; tunnistab põhiõiguste vaatlejate olulist rolli, sealhulgas nende juurdepääsu tegevusvaldkondadele ja tihedat koostööd ameti operatiivtöötajatega; märgib siiski, et põhiõiguste ametniku büroos on vähem kui 20 töötajat, hoolimata üha suurenevast ameti värbamiskavast; kutsub ametit üles suurendama pingutusi, et anda põhiõiguste ametniku büroole selle tegevuseks vajalikud vahendid; võtab lisaks teadmiseks ameti otsuse, millega kehtestatakse tegevdirektorile ja haldusnõukogule reeglid, mille kohaselt tuleb teavitada nõuandefoorumit ameti soovituste järelmeetmetest ja tagada, et põhiõiguste ametniku soovituste suhtes võetakse meetmeid; loodab, et amet viib põhiõiguste ametniku 2021. aasta aruandes esitatud soovitused ellu; palub ametil tagada, et haldusnõukogule esitatud põhiõiguste ametniku ja nõuandefoorumi soovitused edastataks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile;

59. kordab, et OLAFi aruande leiud piirduvad üksikisikute üleastumiste ja menetluste mittejärgimisega; tunnistab, et amet tegi põhiõiguste ametniku rolli tugevdamisel väärtuslikku tööd, kuid amet ei teinud veel põhjalikumat analüüsi, et tagada struktuursete probleemide välistamine; kordab sellega seoses vajadust i) analüüsida sisekontrolli ja tasakaalu, kuna üksikisikute väärkäitumist võimaldati jätkata liiga kaua, ii) jälgida ameti suhteid liikmesriikidega, kuna OLAFi leiud osutavad sellele, et liikmesriigid survestavad rannikuvalvet ja varjavad tagasitõrjumisi, mis seab ameti töö kahtluse alla ka varasemast juhtkonnast väljaspool, ning iii) hinnata ameti poolt määruse (EL) 2019/1896 artikli 46 jätkuvat kohaldamist, nagu on märgitud ameti otsuses suurendada kohalolekut Egeuse merel, hoolimata meedias avaldatud teadetest ja OLAFi leidudest, mis viitavad põhiõiguste jätkuvale rikkumisele selles valdkonnas;

60. märgib, et alates 2021. aasta oktoobrist annab amet haldusnõukogule korrapäraselt aru Euroopa Ombudsmani, Egeuse mere operatsioonide õiguslike ja operatiivaspektide töörühma ning Euroopa Parlamendi Frontexi kontrolli töörühma soovituste rakendamisel tehtud edusammudest; palub ametil anda nende soovituste järgimisel tehtud edusammudest aru ka eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile;

61. tuletab meelde Euroopa Liidu Kohtu järeldust, et Ungari ametiasutuste väljastatud tagasisaatmisotsused on vastuolus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2008/115/EÜ ([4]) ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga; kutsub ametit üles hoiduma osalemast operatsioonides, mis on vastuolus liidu õigusega; võtab ameti vastuse põhjal teadmiseks, et amet viis läbi kontrolle ja jõudis järeldusele, et ta ei ole kunagi olnud seotud tagasisaatmisega, mis on seotud Ungari õigusaktidega, mida Euroopa Liidu Kohus pidas liidu õigusega vastuolus olevaks (Ungari 2007. aasta seadus LXXXIX ja 2020. aasta seadus LVIII); rõhutab, et kui amet tahab alustada puhtalt lehelt, sealhulgas uuendada kohustust tagada läbipaistvus, peaks ta sellistel juhtudel tagama suurema selguse ja läbipaistvuse; võtab teadmiseks, et ameti sõnul nõuab ta, et Ungari kinnitaks ametilt toetust taotledes menetluslike aspektidega seotud vastutuse välistamise eriklauslid, kinnitades et amet teeb kõik endast oleneva selle tagamiseks, et kõik ameti poolt toetatud Ungarist tagasi saatmise menetlused on täielikult kooskõlas asjakohase liidu tagasisaatmis- ja varjupaigaalase õigusraamistikuga; märgib lisaks, et amet suurendas järelevalvetegevust Ungarist tagasisaatmiste üle ning tugevdas konsulteerimist ja koostööd põhiõiguste ametnikuga Ungari teemal; rõhutab, et menetlused saavad olla vaid nii tõhusad kui on nende rakendamine ning et see on eriti murettekitav, arvestades õigusriigi üldist olukorda Ungaris;

62. rõhutab, et ameti otsene ja kaudne osalemine piirihalduses ning patrull- ja vaatlustegevuses peab toimuma samaaegselt põhiõiguste rikkumiste ennetamise ja nende vastu võitlemisega ning tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte järgimise tagamisega kooskõlas liidu õigustikuga; kutsub ameti haldusnõukogu üles tugevdama veelgi rohkem sisemisi järelevalvestruktuure ning kordab, kui oluline on pidevalt läbi vaadata ja kontrollida juhtimismeeskonna tegevust, et teha õigeaegselt kindlaks ja lahendada mis tahes halvad juhtimisolukorrad, ning samuti rakendada standardset töökorda, et selliste riskide tekkimisel ameti tegevuse rahastamisest loobuda, see peatada või lõpetada või ameti tegevust mitte käivitada;

63. võtab teadmiseks ameti haldusnõukogu 2021. aasta otsused, millega võeti vastu isikuandmete töötlemise reeglite rakendusnormid; tuletab meelde, et Euroopa Andmekaitseinspektor esitas arvamused ameti andmetöötlusreeglite kohta ja seetõttu koostas amet asjakohased haldusnõukogu otsused uuesti, et tagada liidu andmekaitsereeglite täielik järgimine; palub ametil anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selles küsimuses tehtud edusammudest aru; kutsub ametit lisaks üles küsima Euroopa Andmekaitseinspektorilt arvamust, mis käsitleb haldusnõukogu muudetud otsuseid andmetöötlusreeglite kohta;

64. võtab murega teadmiseks meediateated väärkäitumise kohta isikuandmete riskianalüüsiks töötlemise programmi laiendamisel; võtab ameti vastuse põhjal teadmiseks, et projekt viidi ellu aastatel 2015–2017, mis võimaldas ametil arendada suutlikkust, mis on vajalik isikuandmete töötlemiseks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1168/2011 ([5]) artikliga 11c; võtab lisaks teadmiseks ameti seisukoha, et amet on töödelnud ainult piiriüleses kuritegevuses ja terrorismis kahtlustatavate operatiivseid isikuandmeid ega ole alustanud ohvrite ja tunnistajate isikuandmete töötlemist; kordab oma sügavat muret teadete pärast, et andmekaitseametnik hoiatas korduvalt, et selline andmete laiendamine rikuks liidu õigust, kuid amet otsustas esialgu seda nõuannet eirata; võtab teadmiseks haldusnõukogu otsused 56/2021, 68/2021 ja 69/2021, mis põhinevad Euroopa Andmekaitseinspektori arvamustel ameti andmekaitsereeglite kohta, mille tulemusel koostab ameti andmekaitseametnik Euroopa Andmekaitseinspektori soovituste rakendamise tegevuskava; kutsub ametit üles selle olukorra lahendama ja tagama liidu andmekaitsereeglite täieliku järgimise, konsulteerides korrapäraselt Euroopa Andmekaitseinspektoriga ning teavitades eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni reformi seisust ja edenemisest;

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel (ELT L 348, 24.12.2008, lk 98).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1168/2011, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2007/2004 Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri asutamise kohta (ELT L 304, 22.11.2011, lk 1).

65. taunib asjaolu, et Euroopa Parlamendi liikmetele ning kõrgema juhtkonna ja põhiõiguste ametniku liikmetele juurdepääsu võimaldamine OLAFi aruandele on pikalt viibinud; tuletab meelde, et ameti kohta esitatakse eeldatavasti veel kaks OLAFi lõpparuannet; tunnistab küll, et OLAFi aruande järeldused võivad olla avalikku huvi pakkuv küsimus, kuid nõuab, et see konfidentsiaalne aruanne avaldataks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ([6]) raames, et austada OLAFi läbiviidava juurdluse konfidentsiaalsust ning asjaomaste isikute seaduslikke õigusi, sealhulgas nende andmekaitseõigusi; kordab oma nõudmist, et parlamendiliikmetele võimaldataks nendele lõpparuannetele juurdepääs kohe, kui need valmis on, ja et juurdepääs tagataks ka kõigile ameti juhtivtöötajatele, kellele aruanded peavad olema kättesaadavad, selleks et tagada ameti läbipaistvus ja usaldusväärsus ning ameti eelarve korrektne täitmine edaspidi;

66. märgib, et meediateadetes, finantskontrolli töörühma järeldustes ja OLAFi aruande leidudes tuvastatud probleemid tõid kaasa eelarve täitmisele heakskiidu andmisest keeldumise eelmises eelarvetsüklis; rõhutab, et pärast endise tegevdirektori tagasiastumist seoses OLAFi uurimisega ameti halva juhtimise kohta on ametis käimas üleminekuprotsess; tunneb sellega seoses ka heameelt eri meetmete üle, mida ajutine juhtkond on oma tegevuse ja standardite parandamiseks võtnud; märgib rahuloluga, et need tegevused käsitlesid eelarve haldamise ja finantsjuhtimise küsimusi, nagu volituste delegeerimise ja edasidelegeerimise selgitamine maksete heakskiitmisega tegelevatele asutustele, suurem põhiõiguste austamine, tõhustatud institutsiooniline koostöö ajutise juhtkonna ja põhiõiguste ametniku vahel ning muudatused juhtimiskultuuris tänu nähtavale liikumisele detsentraliseerimise, delegeerimise ja parema dialoogi poole otsustusprotsessis; väljendab eelkõige heameelt ajutise juhtkonna võetud kohustuse üle muuta juhtimiskultuuri, tegutseda vaikimiskultuuri lõhkumise nimel ja soodustada kollektiivset osalemist probleemide lahendamises; kutsub ametit üles ka edaspidi pühenduma nende vajalike reformide täielikule rakendamisele, seda ka pärast ajutise tegevdirektori ametisse nimetamist, ning andma eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile tehtud edusammudest aru;

67. tuletab ametile meelde, et ta peab Euroopa Parlamendile aru andma ning et parlament kavatseb kindlasti tagada, et amet aitab kaasa liidu õiguse, sealhulgas põhiõigusi käsitleva liidu õigustiku, eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste harta järjepidevale ja ühetaolisele kohaldamisele; rõhutab, et selle eesmärgi saavutamiseks tuleb ameti haldusnõukoguga teha tõhustatud koostööd, suurendades ameti läbipaistvust, vastutust ja demokraatlikku järelevalvet;

68. kutsub ametit üles suurendama jõupingutusi, et esitada liidu kodanikele ja üldsusele asjakohast teavet tulemuslikkuse kohta selges ja arusaadavas keeles; nõuab tungivalt, et amet tagaks suurema läbipaistvuse ja avaliku vastutuse, kasutades ära meediat ja sotsiaalmeediakanaleid;

69. võtab teadmiseks haldusnõukogu 20. detsembri 2022. aasta erakorralisel koosolekul tehtud otsuse nimetada ameti uueks tegevdirektoriks Hans Leijtens; ergutab ametit suurendama käimasolevaid jõupingutusi ja võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada liidu standardite täielik järgimine, eelkõige eelarvehalduse ja finantsjuhtimise, põhiõiguste, organisatsioonikultuuri ja läbipaistvuse valdkonnas; kordab oma üleskutset ametile esitada üksikasjalik tegevuskava selle kohta, kuidas ta kavatseb allesjäänud probleemid lahendada koos nende meetmete selge ja üksikasjaliku ajakavaga, ning viia lõpule parandusmeetmete võtmine, et lahendada kõik Euroopa Ombudsmani, parlamendi Frontexi kontrolli töörühma ja nõuandefoorumi tõstatatud lahendamata probleemid; kutsub ametit üles viima vajalikud reformid täielikult ellu, seda ka pärast alalise tegevdirektori ametisse nimetamist, ning andma eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile tehtud edusammudest aru;

70. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 10. mai 2023. aasta resolutsioonile ([7]) ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

([7]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0190.